

Het Regt

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

PRYS DER INSERTIE.

35 centiem den drukregel.
40 centiem den reklamen.
Alle toezending van brieven, geld, moet ons vrachtyr geworden.
Wekelyks verschynende Woensdag en Zaterdag, by den Opsteller-Uitgever, Hrn. DE COCK, te St-Truiden.

ABONNEMENT PRYS:

Voor de Stad 5 fr. per jaer.
3 fr. per 6 maanden.
1-75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
3-50 per 6 maanden.
2 fr. per trimester.

VADERLAND.

GODSDIENST.

VRYHEID.

Het is ongelooflyk wat er in de Kamer geresd en gekazeld wordt over de fortifikatien van Antwerpen en over de ontevredenheid der Antwerpenaers die zonder schadevergoeding van hunnen eigendom zyn be-roofd geworden, en wier belangen gedurig bedreigd worden in den grond geschoten te zyn zullen worden door de gapende kanonnen, welke uit de nieuwe citadel, veel verschrikkeliker dan die welke hen in 1830 in puin schoot, op de stad, op de entrepots en op de scheepdokken aenmikken.

Al de redevoeringen en uitleggingen van ministers en representanten kunnen ons toch niet doen aennemen, dat een burger, dien men in het belang van het land nadeel doet, van het land geene schadevergoeding moet bekomen. Indien de wet het anders wil, dan is zy onregtveerdig en moet zy veranderd worden.

Het gouvernement heeft het regt niet de huizen in de stad met dienstbaarheden te slaen, dienstbaarheden binnenwaerts de stad op te rigten; het kan alleen bouwen rond eene versterkte stad, op eenen afstand van 585 meters.

Indien dit stelsel van maer te doen wat men wil ondanks onze constitutie nog langer geduld worde, indien dat vryheidmoordd princip, waer zy vandaeg onder bukken nog langer heersche, vaerwel dan vryheid van gemeente, vryheid van woonhuis, persoonelyke vryheid! De sabel zal overal regeeren, en zal onze vryheid onder bloedige puinhoopen begraven. Het wordt hoog tyd dat gansch die parlementaire boel in duigen geklopt en vernieuwd worde.

Napoleon weet het niet.

Sprekende over het programma van keizer Napoleon betrekkellyk Italie, zegde M. Gallenga, in de kamer der gedeputeerden te Turyn: « Welk is dit programma! Wy weten het niet en welligt weet de keizer het zelf niet. »

Zou het waer zyn dat Baes Napoleon niet weet wat aenvangen met die eeuwighdurende en ingewikkelde romeinse kwestie? De keizerlyke politiek werkt er maer altyd op aen om Rome te bevryden van de italiaenseche revolutie, welke, al zoo lang gewenscht door Piemont, weldra Oostenryk in de pleinen van Lombardie zou terug trekken, en alsoo de italiaenseche onafhankelykheid, welke zooveel bloed aen Frankryk gekost heeft, in gevaer brengen.

M. Billault heeft harde waerheden aen Piemont gezegd, welk Italie met bloed en wreedheid overstroomt. « Zoo Piemont nog eens overwonnen werd, zegde M. Billault, zou Frankryk nog eens zyne legers moeten er naer toe zenden om daer eene politiek te gaen ondersteunen, welke wy als gevaerlyk voor den europischen vrede aenzien? Piemont wil er de eenheid stichten en kan er de eendragt niet doen heerschen. »

Geheel het land maakt het gouvernement verantwoordelyk voor hetgeen in Antwerpen gebeurd is. Het is het gevolg van den trotschen wederstand die het gouvernement geboden heeft aen alle reklamen; het is zyne trotsche onverschilligheid, tegenover de eerbiedigste manifestatien, welke heel de bevolking opgejaegd en een werylyke oproer heeft doen ontaen; het is zyne trotsche minachting waermeê het op de nederigste peitien neerziet. Gansch Belgie is ervan overtuigd! En dan komt l'Echo du Parlement, dat grroot blad, ach arme! nog beweeren dat het de klerikalen zyn geweest, die voor 't huis van MM. Loos en de Boe eenen Charivari gehouden hebben. Neen, het zyn de Antwerpenaers, die in deze kwestie van algemeen belang, niet willen verdedd zyn in liberael en klerikael.

En dan te Gent? zouden het daer ook de

klerikale werklieden alléén zyn, die geen werk meer hebben, ter oorzaak van het verdrag dat het gouvernement met Engeland, ten voordeele van Engeland, komt te sloiten? zouden het deze alléén zyn die honger lyden by gebrek aen werk, en die dezen toestand niet langer meer willen verdragen?

Nieuwe soort van aerdappel.

Men houdt zich thans veel bezig met eene nieuwe soort van aerdappel, aerdappel Gaillard genoemd en verspreid door den heer Leréble. Volgens een verslag in eene der laetste zittingen van de Midden-Hofbouw-Maetschappij gedaen, zou die soort wezenlyke voordeelen opleveren opzichens hare hoedanigheid en de hoeveelheid van haer produkt. Onder dit laetste h-trek zou zy ten minste zoo voordeelig zyn als de aerdappel Chardon, welken men onlangs nog zoo zeer aenprees. Die soort is te koop gesteld, sedert 15 february, door het huis Louesse, Fontaine en Cie. kooplieden in zaed, Quai de la Mégisserie, 33, te Parys, aen den prys van fr. 3,50 den dekaliter of fr. 30 den hectoliter.

Zaetarwe.

Om den brand in de tarwe te voorkomen wordt veelal het inkalken der zaetarwe aenbevolen. De Boeren Goudmyn maakt een ander middel bekend gevonden in de Groninger Courant, waer het solferzuer daertoe wordt aengeprezen. Het zaegraen wordt vooral zwaer gewand, zoo dat alle ligte korrels daer geheel mit verdwyen; dan wordt, op twee hectoliers tarwe, eenen liter solferzuer van 99 c. met synen strael, uitgestort, en terwyl dit geschiedt wordt de hoop tarwe door daer geplaatste mannen mit schuppen vlytig omgekeerd, tot men veronderstelt, dat het uitgestort solferzuer den hoop geheel heeft doorgetrokken. Nu laet men het zaed een paar uren leggen; het wordt opnieuw omgezet en vervolgens mit eenig zand vermengd en gezaeid. Deze behaudejing der zaetarwe met sterk solferzuer tegen d'n brand, is op het eiland Schouwen, in Zeeland, met goede uitkomst door eenen landbouwer aengewend; eene vergelykende proef heeft doen zien, dat de party die niet mit solferzuer behandeld was geweest, zich erg mit brand bezette, terwyl de gewekte tarwe geheel vry bleef. Dit werken is gemakkelijk te verrigten en niet kosthaer; 3 à 4 uren voor de zaeying is voldoende, terwyl het algemeen gebruik van inkalken altyd eenige dagen voor de zaeying moet geschieden.

Stadsnieuws.

De boer werd vandaeg op onze markt aen fr. 1.60 verkocht.
— Verleden Zondag had de installatie plaets van de nieuwe Societie van boogschutters in het Ridderhof, welke toen reeds 24 leden telden. De grootste broederlykheid heerschte op dit inhuldigungsfeest.
— Zondag heeft insgelyks plaets gehad de instelling van onze bank; de St-Truidenaers zullen weldra het nut derzelve werkingen weten te waerdeeren.
— Onze Kommissaris M. Peizer, komt tot poliekkommissaris benoemd te worden te Antwerpen.
— Wy verhopan dat zyn opvolger dezelve regtschapenheid, dezelfde onpartydigheid en langmoedigheid zal aen den dag leggen.

Frankryk.

Men leest in eene korrespondentie: « Het fransehe gouvernement heeft gisteren belangryke tydingen uit Turyn ontvangen. Victor-Emmanuel heeft een eigenhandigen brief aen den keizer gezonden om hem te melden, dat de toestand van het kabinet, de staet der gemoeederen, de onmogelykheid van aen de nationale hoop de voldoening te geven, waernaer zy verlangd, de terugkomst van Mazzini in Italie onvermydelijk maken. Het is voor zyn gouvernement moeilijk nog langen tyd

de onderteekening uit te stellen van het dekreet hetwelk den aenleider der bewegings-party zal toelaten opnieuw het toneel te betreden, en er zynen politieken val te hervatten. »

De diskussie is in het wetgevende korps over de finantieele paragrafen voortgezet. De paragrafen betrekkellyk de maetschappij van de H. Vincentius à Paulo en vooral betrekkellyk de stad Parys, zullen tot hevige diskussien leiden en deze week niet eindigen.

Te Parys is het gerucht verspreid dat de romeinse kwestie welhaest zal ontspoort worden.

Dezer dagen waren plakkaerten in Parys op de muren geplakt waerop men las: « Men vragt straetvragers om twee kamers en een hof (deux chambres et une cour) te vagen. »

ITALIE.

Kamer der Gedeputeerden.

Turyn, 16 meert. M. Petruccelli heeft in de kamer der gedeputeerden zyne interpellatie over de vereeniging der bisschoppen te Rome gedaen.

De bisschoppen, zeide hy, moeten als openbare ambtenaren, in hunne afhankelykheid van het gouvernement, zyne toelating bekomen om naer Rome te gaen. De bisschoppen zyn meer bezorgd voor het wereldlyk dan voor het geestelyk gezag. Het hof van Rome heeft het wereldlyk gezag als leerstelsel doen proklameeren en eenen oproep aen de catholieke wereld tegen Frankryk en Ital e geaen. Indien de bisschoppen naer Rome gaen, moeten zy er als simpele burgers van terugkeeren.

De minister Poggio antwoordde dat het doel der vereeniging te Rome niet gekend was; doch dat hetzelfde stellig niet godsdienstig is. Het gouvernement is genoegzaam door de wetten gewapend tegen de bisschoppen, welke zich uit den staet zouden verwyderen. Zy zouden zich herdoor schuldig maken aen eenen akt, die strydig is mit het belang der natie. Tot hertoe heeft nog niemand de toelating gevraagd om te vertrekken; doch ju het voorkomende geval zal het gouvernement er over beramen.

De minister Mamini heeft hierby eenige opmerkingen gevoegd.

Tydingen uit Rome.

De tydingen uit Rome van den 15 melden, dat er aldaer eenige bisschoppen aengekomen zyn, welke deel aen het koncilie zullen nemen.

Zyne heil ghe d is steeds zekelyk.

Garibaldi en Mazzini.

Men leest in de Gazzetta del Popolo: In weerwil Garibaldi te Genua mit laidruchtige toeju chingen werd ontvangen en gevolgd, was Mazzini er de ware held van het feest. Er was geen enkel redenaar die niet met lof van hem gesproken heeft.

Proklamatie van Garibaldi.

Turyn, 18 meert. De Dittio kondigt eene proklamatie af welke Garibaldi tot de Italianen rgt om hen aen te manen, hulp te brengen aen de slagtoffers der overstroomingen, welke onlangs Oostenryk geteisterd hebben.

« Het wordt tyd, zegt dit stuk, de broedmoordende worstelingen te staken tusschen de natien, omdat de dwingelanden hunne magt op die worsteling gevestigd hebben. »

Rome, 17 meert. Mgr. Berardi wordt voor het ambt van apostolieken nuncijs te St-Petersburg aengeduid. De gezondheidsstoestand van den Paus blijft voortdurend verbeteren.

De Terugwerking.

Men schryft uit Napels, 10 meert, aen de Union: « De opstand wordt algemeen; hy strekt zich overal uit. Hy heeft dezer dagen belangryke gevechten geleverd aen de troepen, welke laetsten groote verliezen geleden hebben. »

Sambro, opperhoofd eener bende, heeft mit 100 man heldhaftig eenen aenval, van een drymael sterker getal soldaten onderstaen, en hen gedwongen in allerhaest te vlieten.

De troepen en de nationale garde hebben naby Monte-San-Angelo gevoelige verliezen geleden. Zy blyven voortdurend Monte-Gargano in staet van

beleg houden, dat is te zeggen, dat zy steeds den oorlog tegen de afgezondeerde hoeven blyven voortzetten; dat zy dezelve afbranden, voor altyd smiuten; zelfs doen zy er de deuren van toemetsen, de stroommyten in brand steken, en overal schrik en hongersnood verspreiden; want de arme lieden mogen zich slechts met een half brood naer de velden begeven.

Brieven uit Pioggia melden dat de stoutmoedigheid der oproerlingen buitengewoon groot is; dat zy zeer goed zyn ingerigt, dank aen de aenhoudende rekwisiten van peerden, welke zy gedurende den winter in de provinciën gedaen hebben, en vooral van een groot getal militaire peerden waervan zy zich meester hebben gemaakt.

Thans worden de misnoegden door dry benden ruitery in Gargano ondersteund; een dier benden, 250 man sterk, wordt gekommandeerd door eene soort van Jeanne d'Arc, eene moedige Amazone, weduwe van den artillerie-kolonnel, Curteo, hun opperhoofd, wiens dood zy gezworen hebben te wreken.

De gewigtigste beweging is die van Altamura, welke stad 16,000 inwooners telt; de nationale garde weigerde op te trekken; die weigering vindt reeds vele navolgers vooral te Napels.

Een gevecht had den 4 dezer te San-Vico plaets en duerde ongeveer 7 uren. De beruchte Donatella Crocco, inspekteur van den opstand in de westelyke provinciën, ontmoette een bataillon van het 5. infanterie regiment. De troepen onvoorzen overvallen werden gedwongen te stryden of zich over te geven; zy lieten zich in massa doodden; het getal der overlevende soldaten is zoo klein dat men het niet durft opgeven. »

Griekenland.

De oproerlingen van Nauplie tellen 600 man van alle wapens, en een 100tal militaire veroordeelden.

De Landwehr onder de jonge plattelandsehe bevolking aengewerfd telt insgelyk een 100tal mannen, welke een rood kruis op een rond stuk zwarte stof genaeid dragen.

Deze nationale garde wordt gekommandeerd door zekeren Labizini, een apotheker die de eer heer belgisch konsul geweest te zyn. Zyne lang gevraagde afstelling was tot nu toe uitgesteld geweest.

De algemeene konsul te Athene, kennis gekregen hebbende van het deel hetwelk hy aen den opstand genomen had, heeft hem definitief afgezet. Echter is hy zoo schaemteloos dat hy het belgisch uniform blyft dragen.

Eene depeche uit Weenen van den 15 meldt het volgende: De Ost-Deutsche-Post zegt dat de opstand in Griekenland vergroot en dat er in het eiland Syra een militaire opstand is uitgebersten, waerin men duidelyk den invloed van Italie erkent.

Amerika.

Men leest in de Patrie: Eene depeche uit Londen geeft de volgende inlichtingen: Een kabinetslid heeft den 12 aen eene deputatie der belangrykste manufactuur-districten van Engeland geantwoord, dat inlichtingen den dag te voren uit Washington ontvangen, toelaten te verklaren dat er omtrent de maend Juny eene afscheiding in der minne tusschen het Noorden en het Zuiden zal plaets hebben.

Het Noorden zou bestaen uit 21 Staten en het Zuiden uit 13. De beide afgescheidene republiken zullen geene dojanen lezys het land meer hebben; de opzoejing der slaven zal in al de staten verboden zyn, en de slaverij zal binnen een tydverloop van dertig jaren moeten verdwyen, om er vervangen te worden door den vryen arbeid, die allengs zal worden ingevoerd.

De bergten uit de vereenigde staten melden dat kapitein Nathaniel Gordon, ter dood veroordeeld wegens slavenhandel, in den staet van New-York is opgehangen de 21 february laets.

